

P R O T O K Ó Ł z K O N T R O L I

S T R A Ż Y M I E J S K I E J w T R Z C I A N C E

Na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o *strażach gminnych* (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 705), Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 grudnia 2009 roku w *sprawie trybu sprawowania nadzoru nad działalnością straży gminnych (miejskich)* (Dz.U. Nr 220, poz. 1733, z późn. zm.) oraz zgodnie z *Planem kontroli okresowych wielkopolskich straży gminnych (miejskich) na 2017 roku* z dnia 29 listopada 2016 roku zatwierdzonym przez Wojewodę Wielkopolskiego, w dniu 26 września 2017 roku dokonano kontroli Straży Miejskiej w Trzciance, mającej siedzibę w Trzciance, (ul. Sikorskiego 7, 64-980 Trzcianka).

1. Imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe kontrolującego wraz z numerem imiennego upoważnienia do kontroli:

- podkom. Anna Chmiel - ekspert Wydziału Prewencji KWP w Poznaniu, posiadająca *Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli* wykonywania zadań określonych w art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o *strażach gminnych* wystawione z upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego, przez Dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego WUW w Poznaniu (L.dz. Nr ZK-IX.68.2.16.2017.1);
- asp. sztab. Grzegorz Przybył - specjalista Wydziału Ruchu Drogowego KWP w Poznaniu, posiadający *Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli* wykonywania zadań określonych w art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o *strażach gminnych* wystawione z upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego, przez Dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego WUW w Poznaniu (L.dz. Nr ZK-IX.68.2.16.2017.1);

2. Zakres kontroli.

Kontrola objęta sprawdzeniem wykonywania uprawnień, o których mowa w art. 12 *ustawy o strażach gminnych*, oraz:

- użycia broni palnej oraz środków przymusu bezpośredniego,
- ewidencji, o której mowa w art. 9a ust. 1 ustawy o strażach gminnych,
- wyników działań straży,

w oparciu o przepisy niżej wymienionych aktów prawnych:

- 1) Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o *strażach gminnych* (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 705).
- 2) Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o *środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej* (Dz. U. z 2013 r., poz. 628).
- 3) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 grudnia 2009 r. w *sprawie trybu sprawowania nadzoru nad działalnością straży gminnych (miejskich)* (Dz. U. Nr 220, poz. 1733 z późn. zm.).
- 4) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2009 r. w *sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności* (Dz. U. Nr 220, poz. 1722 z późn. zm.).

- 5) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. z 2003 r., nr 208, poz. 2026 z późn. zm.).
- 6) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie sposobu obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności (Dz. U. z 2009 r., nr 220, poz. 1720).
- 7) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne (miejskie) ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań straży (Dz. U. z 2017 r., poz. 1502).

3. Okres objęty kontrolą.

Kontrola objęła okres od 1 stycznia 2016 roku do dnia kontroli i została przeprowadzona w oparciu o dokumenty służbowe wynikające z aktualnych przepisów i uregulowań prawnych i rozmowę z obecnym w siedzibie SM w Trzciance Komendantem SM w Trzciance Panem Markiem Rozpłoch. Na miejsce kontroli wyznaczona została siedziba Straży Miejskiej w Trzciance mieszcząca się w Trzciance (ul. Sikorskiego 7, 64-980 Trzcianka).

4. Przedmiot kontroli. Wyszczególnienie przeprowadzonych czynności kontrolnych.

4. 1. Prezentacja kontrolowanej jednostki.

Umundurowanie i wyposażenie.

Straż Miejska w Trzciance została utworzona na podstawie Uchwały Nr LXII/435/98 Rady Miejskiej w Trzciance z dnia 18 czerwca 1998 roku w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Straży Miejskiej w Trzciance. Zgodnie z przepisem §1 tej uchwały Straży Miejskiej w Trzciance nadano Regulamin Organizacyjny stanowiący załącznik do uchwały, który określa organizację i zasady funkcjonowania Straży. Zgodnie z regulacjami zawartymi w tym regulaminie - straż umiejscowiono w strukturze organizacyjnej Urzędu Miasta i Gminy w Trzciance, wskazując, że terenem działania Straży jest obszar administracyjny Gminy Trzcianka. Zgodnie natomiast z przepisem §6 ust. 1 Regulaminu postanowiono, że strażą kieruje Komendant, który posiada wykształcenie wyższe i ukończył kurs podstawowy.

W skład Straży Miejskiej w Trzciance wchodzi – według stanu na dzień kontroli i zgodnie ze *Sprawozdaniem za rok 2016*, o którym mowa w przepisie §4 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne (miejskie) ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań straży /Dz. U. 2013 r., poz. 639 ze zm./ - trzech strażników, w tym komendant i dwóch starszych inspektorów. Wszyscy strażnicy ukończyli kurs podstawowy. W trakcie kontroli niezbędnych informacji udzielał i dokumentację udostępniał Komendant SM w Trzciance Pan Mariusz Rozpłoch.

Zastani w służbie strażnicy posiadali mundur i emblematy formacji zgodnie z przepisami §10, §14-15 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 lipca 1998 r. w sprawie umundurowania, legitymacji, dystynkcji i znaków identyfikacyjnych strażników gminnych (miejskich) (Dz. U. Nr 112, poz. 713 ze zm.). Również znak identyfikacyjny formacji i dystynkcje odpowiadały wymogom cyt. wyżej rozporządzenia.

Ustalono, że strażnicy posiadają:

- **legitymacje służbowe**, które odpowiadają obowiązującemu wzorowi, określone w Załączniku Nr 8 do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 lipca 1998 r. w sprawie umundurowania, legitymacji, dystynkcji i znaków identyfikacyjnych strażników gminnych (miejskich).
- **upoważnienia do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego**, ważne bezterminowo. Przedmiotowe upoważnienia, zawierają ogólne wskazanie podstawy prawnej - tj. przepis §3 ust. 2 oraz §4 ust. 1 i 2 Rozporządzenia MSWiA z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży

gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz.U. Nr 208 poz. 2026), w oparciu o który strażnicy SM w Trzciance są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego, wraz ze szczegółowym wymienieniem tych wykroczeń. Zasygnalizować w tym miejscu jedynie warto, że przedmiotowe *Rozporządzenie* wielokrotnie nowelizowano, w związku z czym istotna jest bieżąca analiza zmian w tym zakresie – również w zakresie odnotowania publikatorów przywoływanych przepisów prawnych - tak by grzywiny w drodze mandatu karnego nakładane były zgodnie z aktualnym katalogiem wykroczeń i uprawnieniem w tym zakresie. Ostatnia zmiana przepisów cyt. wyżej rozporządzenia miała miejsce w dniu 23 grudnia 2015 roku - Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 23 grudnia 2015 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego* (Dz.U. z 2015r., poz. 2341).

- Strażnicy Straży Miejskiej w Trzciance wyposażeni zostali w **bloczki mandatowe**. Sprawdzeniu, pod kątem poprawności ich nakładania pod względem merytorycznym i formalnym, poddano zapisy „Książki nałożonych mandatów karnych”, która jest prowadzona od roku 2013. Z informacji w niej zawartych wynika, że w roku 2016 nałożona łącznie 36 mandatów, natomiast w roku 2017 (do dnia kontroli) – 17 mandatów karnych. Kontroli poddano również okazany w dniu kontroli bloczek mandatów karnych seria CW numer 0000571-580.

Na podstawie zawartych w w/w *Książce* i bloczku mandatowym zapisów nie stwierdzono przypadków nałożenia grzywiny w drodze mandatu karnego w innej wysokości, niż wynika z przepisów rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 24 listopada 2003 roku *w sprawie wysokości grzywien nakładanych w drodze mandatów karnych za wybrane rodzaje wykroczeń* (Dz.U. z 2013 r., poz. 1624, ze zm.), jak również mandatów spoza katalogu wykroczeń, wymienionych w Rozporządzeniu MSWiA z dnia 17 listopada 2003 r. *w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego*.

W tej części zwrócić należy uwagę (na zasadzie instruktażu co do przyszłej praktyki) na wypisywanie poszczególnych odcinków zgodnie z dyspozycjami poszczególnych ich formatek. W szczególności dotyczy to ujmowania w sposób prawidłowy: opisu i kwalifikacji prawnej czynu, albowiem częstą praktyką wśród strażników gminnych (miejskich), mających siedzibę na terenie województwa wielkopolskiego jest pomijanie jednej z w/w dyspozycji, bądź np. wpisywanie niepełnej kwalifikacji prawnej zdarzenia, w szczególności w zakresie art. 97 k.w. Zasygnalizować należy, że przepis art. 97 k.w. nie jest przepisem samodzielnym, jest bowiem przepisem blankietowym, odsyłającym do innych przepisów, zatem powinien być uzupełniony o przywołanie właściwej, dopełniającej kwalifikacji prawnej wynikającej z konkretnego naruszenia przepisów ustawy *Prawo o ruchu drogowym*, bądź rozporządzeń wydanych na jego podstawie.

- **strażnicy SM w Trzciance posiadają upoważnienia do kontroli przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska** (wydane na podstawie art. 379 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku *Prawo ochrony środowiska*). Dla przypomnienia - ze stanowiska Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (pismo z dnia 15 grudnia 2015 roku, L.dz. DPP-WPP-026-35/2016/AK), w oparciu o przepis art. 379 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2016 r. poz. 672, z późn. zm.) wynika, że **upoważniony** funkcjonariusz straży gminnej (miejskiej) ma możliwość samodzielnego wstępu na teren nieruchomości kontrolowanej i dokonania kontroli w zakresie spalania odpadów w paleniskach domowych instalacji centralnego ogrzewania.
- **notatniki służbowe.** Kontrolowani strażnicy w chwili obecnej (tj. od roku 2017) posiadają na swoim wyposażeniu notatniki służbowe. Odnotowują w nich podejmowane w trakcie służby czynności. Zakres danych, które winny mieć odzwierciedlenie w prowadzonym

i wykorzystywanym w służbie notatniku służbowym wskazuje przepis §6 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2009 roku w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności (Dz. U. Nr 220, poz. 1722). W szczególności mają w nim być odnotowywane **przypadki legitymowania osób**. Zapisy w tym zakresie winny uwzględniać **każdorazowo** niezbędne dane tj.: **imię (imiona), nazwisko, imiona rodziców, datę i miejsce urodzenia, miejsce zamieszkania lub pobytu osoby legitymowanej; rodzaju dokumentu lub oświadczenia, które stanowiły podstawę do ustalenia tożsamości; czasu, miejsca oraz podstawy faktycznej podjęcia czynności legitymowania.**

W celu weryfikacji zapisów zawartych w notatnikach służbowych dokonano wybiórczego sprawdzenia, dostępnych w dniu kontroli, notatników służbowych:

- 1) oznaczony 2/2017, w prowadzeniu od 2 stycznia 2017 roku do 20 lutego 2017 roku;
- 2) oznaczony 3/2017, w prowadzeniu od 21 lutego 2017 roku do 27 kwietnia 2017 roku;
- 3) oznaczony 6/2017, w prowadzeniu od 5 maja 2017 roku do 18 września 2017 roku;
- 4) oznaczony 4/2017, w prowadzeniu od 19 września 2017 roku nadal.

Stwierdzić należy, że sprawdzone notatniki, w poszczególnych przypadkach legitymowania, **nie zawierają wszystkich tych danych**, o których mowa we wskazanym wyżej przepisie, przede wszystkim zaś nie we wszystkich przypadkach wskazywano podstawy faktyczne legitymowania, nie odnotowywano również wszystkich wskazanych cyt. wyżej przepisem danych osobowych. W szczególności stwierdzono przypadki braku odnotowania daty urodzenia, czy miejsca urodzenia.

Notatniki służbowe są ewidencjonowane i archiwizowane po ich zakończeniu. W tym celu prowadzona jest w Straży Miejskiej w Trzciance *Książka wydania i przyjęcia notatników służbowych*, z zapisów której wynika, że strażnicy nie posiadali na stanie notatników służbowych w roku 2016. Konieczność ich posiadania i obowiązek odnotowywania w nich określonych danych/informacji wynika wprost z cyt. wyżej Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2009 roku w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności

- W zakresie **środków przymusu bezpośredniego**, zgodnie z *Ewidencją etatów, wyposażenia...* sporządzoną za rok 2016 strażnicy zostali wyposażeni w kajdanki zakładane na ręce (sztuk 5), pałki służbowe wielofunkcyjne (sztuk 5) i chemiczne środki obezwładniające w postaci ręcznych miotaczy substancji obezwładniających (sztuk 5). Podczas kontroli stwierdzono, że strażnicy posiadają na wyposażeniu chemiczne środki obezwładniające w postaci ręcznych miotaczy substancji obezwładniających, którym upłynął w 2014 roku, termin przydatności do użytku. Wymienione środki przymusu bezpośredniego przechowywane są w pomieszczeniach Straży Miejskiej w Trzciance, w sposób uniemożliwiający dostęp do nich osób postronnych. Zatem przechowywanie środków przymusu bezpośredniego odbywa się zgodnie z przepisem §2 Rozporządzenia MSW z dnia 11 czerwca 2014 roku w sprawie sposobu przechowywania i ewidencjonowania środków przymusu bezpośredniego przez strażników gminnych (miejskich) (Dz. U. poz. 777).

W Straży Miejskiej w Trzciance nie prowadzi się - zgodnie z przepisem §5 ust. 1 i §6 ust. 1 ww. rozporządzenia – odpowiednich **ewidencji** – tj.: „*Ewidencji ręcznych miotaczy substancji obezwładniających*”, ani też „*Ewidencji kajdanek zakładanych na ręce i pałek służbowych*”. Informacja o przekazaniu na stan poszczególnym strażnikom środków przymusu bezpośredniego odnotowana jest jedynie w kartach indywidualnego wyposażenia.

4.2. Ewidencja wyników działań Straży Miejskiej w Trzciance.

W Straży Miejskiej w Trzciance **aktualizuje się na bieżąco** dane zawarte w ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działania zgodnie z treścią przepisu §4 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 listopada 2009 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne/miejskie ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań straży (Dz. U. 2013 r., poz. 639

ze zm.). Zgodnie z w/w. przepisem aktualizacja powinna być wykonywana wg stanu na dzień 30 czerwca i 31 grudnia co odpowiada stanowi faktycznemu zastanemu w Straży Miejskiej w Trzciance w dniu kontroli.

W 2016 roku Straż Miejska w Trzciance w zakresie ujawnialności wykroczeń (w tym związanych z ruchem drogowym) osiągnęła następujące wyniki¹:

	Środki oddziaływania wychowawczego	Ilość mandatów karnych	Kwota	Wnioski do sądu	Sprawy przekazane innym organom	Razem
Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji	209	4	1200	1	0	214
Wykroczenia ogółem	594	36	4350	9	0	639

Jak wynika z przedstawionych informacji w 2016 roku strażnicy Straży Miejskiej w Trzciance ujawnili łącznie 639 czynów zabronionych jako wykroczenie, z czego 214 dotyczyło wykroczeń popełnionych przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji.

Nadto, strażnicy wobec sprawców wykroczeń zastosowali 594 środki oddziaływania wychowawczego, o których mowa w art. 41 k.w., a także nałożyli 36 grzywien w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 4 350 zł.

4.3. Sposób realizacji czynności służbowych.

Odnosząc się do realizacji spraw o wykroczenia wskazać należy, iż dobrą praktyką (aczkolwiek nie wynikającą z żadnego przepisu prawnego zobowiązującego strażę gminne (miejskie) do prowadzenia określonego typu dokumentacji służbowej) jest prowadzenie przez inne jednostki straży gminnej (miejskiej) województwa wielkopolskiego *Rejestru Spraw o Wykroczenia*, w którym zawarte mają być, co do zasady, informacje dotyczące wszystkich ujawnionych wykroczeń. Dokument taki ma wówczas charakter ewidencyjny w tym aspekcie, że wprowadzane do niego czyny w chronologiczny, łatwy i przejrzysty sposób można zweryfikować i odnaleźć i w miarę potrzeby, pod kątem daty ich popełnienia, kwalifikacji prawnej czynu, ujawnionego sprawcy wykroczenia, a także terminu i sposobu ich zakończenia, w tym także w zakresie ich przekazania do dalszej realizacji innemu podmiotowi (np. Policji.). W tym zakresie warto rozważyć – celem ujednoczenia prowadzonej dokumentacji – założenie i prowadzenie takiego rejestru **dla wszystkich wykroczeń, dla wszystkich zawiadomień, informacji noszących znamiona wykroczeń**. W tym kontekście jedynie wskazać należy, że zgodnie z ustawą o strażach gminnych do zadań straży należy w szczególności ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych, a także czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego - w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym (*vide*: art. 11 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o strażach gminnych). Powyższe znalazło wyraz przede wszystkim w art. 1 cyt. wyżej ustawy, zgodnie z którym straż, pełniąc rolę służebną wobec społeczności lokalnej, może być utworzona na terenie gminy „w celu ochrony porządku prawnego”. Wolą ustawodawcy było zatem powierzenie jej zadań związanych z reakcją na najdrobniejsze nawet naruszenia norm powszechnie obowiązującego prawa. Wobec powyższego, zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt 5 ustawy o strażach gminnych strażnik realizując swoje zadania, ma prawo do dokonywania czynności wyjaśniających, kierowania wniosków o ukaranie do sądu, oskarżania przed sądem i wnoszenia środków odwoławczych – w trybie i zakresie określonym w ustawie z dnia 20 maja 1971 roku *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia*. Zgodnie z zasadą określoną w treści przepisu art. 17 §3 k.p.w. strażom gminnym (miejskim) uprawnienia oskarżyciela publicznego przysługują tylko wówczas, gdy w zakresie swego działania, w tym w trakcie prowadzonych czynności wyjaśniających, ujawniły wykroczenie i wystąpiły z wnioskiem o ukaranie.

Zatem straż posiada pełne spektrum czynności, które winna podejmować w związku z ujawnieniem/powzięciem informacji o popełnionym wykroczeniu. To właśnie podejmowanie tych czynności jest warunkiem wypełnienia przez tę formację powierzonych jej ustawowo zadań. Powyższe miało jedynie na celu wykazanie, że każdorazowe powzięcie informacji przez straż gminną (miejską) o wykroczeniu będącym w jej zakresie

¹ Na podstawie *Ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działania straży za rok 2016*.

kompetencyjnym uprawnia i zobowiązuje zarazem tę formację do podjęcia, w trybie przepisu art. 54 k.p.w., prawnie przewidzianych czynności zmierzających do ujawnienia i ukarania sprawcy wykroczenia. Dopiero w innym przypadku – tj. w przypadku stwierdzenia swojej niewłaściwości – informacja w takim zakresie winna być przekazana do dalszej realizacji odpowiednim organom.

W tym kontekście dokonano wybiórczej analizy zapisów dokumentacji zawartej w segregatorze Notatek urzędowych (dokumentacji) sporządzonych na okoliczność realizacji przyjętych zgłoszeń, zarejestrowanych:

- SM.0750.6.2017 – w sprawie o czyn z art. 77 k.w. z dnia 1 lutego 2017 roku – ostatnią czynność w sprawie zrealizowano w dniu 19 kwietnia 2017 roku – sprawa „na biegu”;
- SM.0750.1.2017.MR – w sprawie o czyn z art. 77 k.w. z dnia 17 stycznia 2017 roku – ostatnią czynność w sprawie zrealizowano w dniu 24 stycznia 2017 roku – sprawa „na biegu”;
- SM.0750.12.2017.MR – w sprawie o czyn z art. 77 k.w. z dnia 11 kwietnia 2017 roku – ostatnią czynność w sprawie zrealizowano w dniu 22 sierpnia 2017 roku – sprawa „na biegu”;
- SM.0750.13.2017.MR – w sprawie o czyn z art. 77 k.w./art. 10 ust.2a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 21 kwietnia 2017 roku – ostatnią czynność w sprawie zrealizowano w dniu 28 lipca 2017 roku – sprawa „na biegu”;
- SM.0750.?.2017.MR – w sprawie o czyn z art. 154 §2 k.w. zaistniały w marcu 2017 roku – ostatnią czynność w sprawie zrealizowano w maju 2017 roku – sprawa „na biegu”;
- SM.0750.14.2017.MR – w sprawie o czyn z art. 77 k.w./art. 10 ust.2a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w zw. z §15 ust. 2 i ust. 6 Uchwały Nr XLI/263/13 Rady Miejskiej w Trzciance z dnia 14 marca 2013 roku w sprawie uchwalenia „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Trzcianka”, zaistniały w dniu 20 lipca 2016 roku – sprawa zakończona niekierowaniem wniosku o ukaranie do sądu, z uwagi na fakt, że zawiadamiająca „wycofała” swoje oskarżenie. W tym miejscu należy podkreślić, że ściganie sprawcy wykroczenia z art. 77 k.w., oraz sprawcy wykroczenia z art. 10 ust.2a cyt. wyżej ustawy, nie jest uzależnione od woli zgłaszającego (zawiadamiającego lub nawet pokrzywdzonego). Ich tryb nie przewiduje odstąpienia od skierowania wniosku o ukaranie z powodu „wycofania oskarżenia”. Zatem wobec ustalonego sprawcy wykroczenia powinno się zastosować prawnie przewidziane środki. Ponadto, brak jest w materiałach sprawy potwierdzenia przekazania zawiadamiającej, w trybie art. 54 §2 k.p.w., informacji o sposobie zakończenia sprawy. W sprawie nastąpiło przedawnienie orzekania.
- SM.0750.3.2016.MR – w sprawie o czyn z art. 77 k.w. zaistniały w dniu 3 marca 2016 roku. Czynności w sprawie zakończono nałożeniem w dniu 30 marca 2016 roku na sprawcę wykroczenia mandatu karnego w wysokości 50,00 zł, przy czym w materiałach sprawy nie potwierdzono spełnienia przesłanek do zastosowania postępowania mandatowego, o których mowa w art. 97 §1 pkt 1-3 k.p.w. W tym trybie możliwe jest bowiem ukaranie sprawcy, gdy m.in.:
 - 1) schwytano sprawcę wykroczenia na gorącym uczynku lub bezpośrednio po popełnieniu wykroczenia,
 - 2) stwierdzi popełnienie wykroczenia naocznie pod nieobecność sprawcy, a nie zachodzi wątpliwość co do sprawcy czynu.

Zapis „na gorącym uczynku” należy rozumieć dosłownie jako ujawnienie sprawcy podczas popełniania wykroczenia, natomiast „bezpośrednio potem” jako ujęcie sprawcy /niekoniecznie przez organ mandatowy/ jeszcze na miejscu czynu po jego dokonaniu lub w pościgu podjętym za sprawcą oddalającym się od tego miejsca przy czym ma to być pościg nieprzerwany, gdyż do ujęcia sprawcy ma dojść bezpośrednio po czynie i tym samym przerwanie pościgu eliminuje tę bezpośredniość. Natomiast „naocznie” – oznacza: osobiście za pomocą zmysłu wzroku. W omawianym przypadku nie udokumentowano zaistnienia żadnej z w/w okoliczności. Ponadto, ponownie brak jest w materiałach sprawy potwierdzenia

przekazania zawiadamiającej, w trybie art. 54 §2 k.p.w., informacji o sposobie zakończenia sprawy.

- SM.0750.13.2016.MR – w sprawie o czyn z art. 77 k.w. zaistniały w dniu 10 czerwca 2016 roku. Czynności w sprawie zakończono nałożeniem w dniu 6 lipca 2016 roku na sprawcę wykroczenia mandatu karnego w wysokości 50,00 zł. Stwierdzono brak w materiałach sprawy potwierdzenia przekazania zawiadamiającej, w trybie art. 54 §2 k.p.w., informacji o sposobie zakończenia sprawy.
- SM.0750.7.2017 – w sprawie o czyn z art. 124 §1 k.w. zaistniały w dniu 16 lipca 2016 roku. Czynności w sprawie zakończono, w dniu 23 maja 2017 roku, odstąpieniem od skierowania wniosku o ukaranie do sądu z powodu niewykrycia sprawcy wykroczenia. O sposobie zakończenia sprawy, jak również o przysługujących z tego tytułu uprawnieniach należało powiadomić zawiadamiającego. Niezależnie od powyższego wskazać należy, że wykroczenia z art. 124 §1 k.w. jest wykroczeniem ściganym na żądanie pokrzywdzonego. Żądanie takie należy odebrać od osoby uprawnionej, którą jest pokrzywdzony. Do tego czasu można jedynie wykonywać czynności niecierpiące zwłoki (ustalić świadków, wykonać oględziny). Dalsze czynności powinny być zrealizowane dopiero po uzyskaniu stosownego oświadczenia w tym zakresie – oświadczenia takiego, jako oświadczenia pochodzącego od pokrzywdzonego wykroczeniem w materiałach sprawy brak. Ponadto, kwalifikacja z art. 124 §1 k.w. jest możliwa dopiero po ustaleniu wartości powstałej w wyniku zdarzenia szkody. Na chwilę obecną, zgodnie z dyspozycją art. 124 §1 k.w. wartość ta nie może przekroczyć 500 zł. W ramach realizacji czynności wyjaśniających w sprawie, wartości tej nie ustalono.

Odnośnie terminowości realizacji czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia należy zwrócić uwagę, że podstawą prawną realizacji czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia są przepisy art. 54-56 k.p.w., a także art. 5 §4 i art. 97 §1 k.p.w. Podstawą faktyczną ich prowadzenia jest istnienie uzasadnionego przypuszczenia popełnienia czynu zabronionego określonego w ustawie jako wykroczenie. W zależności od charakteru zdarzenia i okoliczności mu towarzyszących zakres czynności może być bardzo różny. Ich tryb również może być różny: zwyczajny – w pełnym zakresie (art. 54 § 1 k.p.w.), a także szczególny (niecierpiące zwłoki, w niezbędnym zakresie oraz realizowane na polecenie sądu, jako czynności uzupełniająco-sprawdzające, jak również na polecenie prokuratora). Czynności wyjaśniające prowadzone w trybie zwyczajnym (art. 54 §1 k.p.w.) obwarowane są **miesięcznym terminem** ich zakończenia. Jest to jednak termin instrukcyjny, a jego przekroczenie nie rodzi, co do zasady, skutków ujemnych. Czynność wykonana po jego upływie nadal pozostaje skuteczna. Przekroczenie terminu musi być jednak uzasadnione. Przekroczyć termin można jedynie w wypadku konieczności wykonania czynności zmierzających do ustalenia, czy istnieją podstawy do wystąpienia z wnioskiem o ukaranie, a także zebrania, zebrania danych niezbędnych do sporządzenia wniosku, jeżeli takich czynności nie można było wykonać w terminie ustawowym np. z powodu niestawiennictwa sprawcy wykroczenia, oczekiwania na opinie biegłego, długotrwałego ustalania miejsca pobytu osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia. Szczególnej uwagi wymagają natomiast takie czynności, których realizacja w sposób bezpodstawny była przedłużana, a po ich terminie nie zostały wykonane żadne czynności, bądź też sporządzano jedynie lakoniczne notatki urzędowe. Taki sposób realizacji sprawy może wiązać się z zarzutem beczynności lub przewlekłości jej prowadzenia.

- W dyspozycji Straży Miejskiej w Trzciance znajduje się system kamer monitoringu miejskiego (łącznie 10 kamer stacjonarnych, 1 kamera obrotowa i 4 przenośne (fotopułapki). Według oświadczenia Komendanta SM w Trzciance nie prowadzi bieżącej

obserwacji zdarzeń z uwagi na brak możliwości obsadzenia stanowiska i konieczność zapewnienia realizacji służby.

5. Realizacja zadań z zakresu ruchu drogowego.

Straż Miejska w Trzciance posiada na stanie:

- 1 pojazd samochodowy oznakowany marki Skoda,
- 3 urządzenia do blokowania kół pojazdów.

W I półroczu 2017 roku Straż Miejska w Trzciance osiągnęła następujące wyniki:

	Środki oddziaływania wychowawczego	Ilość mandatów karnych	Kwota	Wnioski do sądu	Sprawy przekazane innym organom	Razem
Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji	11	1	100	4	0	16
Wykroczenia ogółem	84	10	800	19	0	113

W ogólnej liczbie ujawnionych przez funkcjonariuszy straży miejskiej wykroczeń, wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji w I półroczu 2017 roku stanowiły 13 %.

W 2016 roku i w I półroczu 2017 roku nie zastosowano urządzenia do blokowania kół samochodowych jak również nie usuwano pojazdów z drogi.

Straż Miejska w Trzciance w chwili obecnej nie współpracuje z Policją w zakresie poprawy bezpieczeństwa i utrzymania porządku na terenie miasta i gminy. Porozumienia zawarte 13 lipca 2001 roku pomiędzy ówczesnym Burmistrzem Trzcianki, a Komendantem Powiatowym Policji w Czarnkowie zostało rozwiązane przez obecnego Burmistrza Miasta.

Wszyscy strażnicy pracujący w Straży Miejskiej w Trzciance posiadają aktualne upoważnienia do kontroli ruchu drogowego wydane 16 marca 2016 roku przez Komendanta Powiatowego Policji w Czarnkowie mł. insp. Piotra Ryżka.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lipca 2008 roku w sprawie kontroli ruchu drogowego, §15 pkt 6 strażnicy posiadający upoważnienie do wykonywania kontroli ruchu drogowego podlegają okresowemu przeszkoleniu uzupełniającemu. Przeszkolenie to organizuje przełożony przed upływem 5 lat od ukończenia szkolenia lub poprzedniego przeszkolenia uzupełniającego. Przedmiotowe przeszkolenie winno uwzględniać zmiany wprowadzone w przepisach ruchu drogowego w zakresie objętym upoważnieniem do kontroli ruchu drogowego.

Przedmiotowe szkolenia uzupełniające zostało przeprowadzone przez policjantów ruchu drogowego KPP w Czarnkowie w 2016 roku. W szkoleniu uczestniczyli:

- komendant Mariusz Rozpłoch
- st. inspektor Ryszard Mocygin,
- st. inspektor Zbigniew Lachowicz.

Podczas czynności kontrolnych sprawdzono następującą dokumentację:

- **Rejestr nałożonych mandatów karnych**, który zawiera dane osób ukaranych mandatami karnymi sporządzany chronologicznie co do dnia ukarania.

Przykładowe wpisy:

- a) Poz. Nr 6/2016: mandat karny 500 złotych nr CW 0000501; ukarany dnia 17.03.2016 roku Sebastian R. – art. 97 KW,
- b) Poz. Nr 16/2016: mandat karny 100 złotych nr CW 0000504; ukarany dnia 25.03.2016 roku Vadim K. – art. 97 KW,
- c) Poz. Nr 27/2016: mandat karny 100 złotych nr CW 0000533; ukarany dnia 07.08.2016 roku Maciej P. – art. 92§1 KW,

- d) Poz. Nr 33/2016: mandat karny 500 złotych nr CW 0000598; ukarany dnia 26.10.2016 roku Bartłomiej B. – art. 92§1 KW,
- e) Poz. Nr 5/2017: mandat karny 100 złotych nr CW 0000561; ukarany dnia 14.03.2017 roku Piotr T. – art. 90 KW,
- f) Poz. Nr 17/2017: mandat karny 100 złotych nr CW 0000571; ukarany dnia 07.09.2017 roku Ireneusz J. – art. 92§1 KW.

Wpisy w rejestrze zawierają podstawę prawną nałożenia mandatu karnego jednak brakuje informacji o konkretnym wykroczeniu za jakie nałożono mandat karny. Faktyczne podstawy nałożenia mandatów karnych zostały odnalezione:

- 1) Poz. „e”: w notatniku służbowym st. insp. Ryszarda Mocygina: mandat karny nałożony w dniu 14.03.2017 roku godzina 13:30 kierujący zaparkował pojazd we wjeździe do szpitala,
- 2) Poz. „f”: w bloczku mandatów karnych st. insp. Ryszarda Mocygina mandat karny w wysokości 100 złotych CW 0000571 został nałożony za postój w strefie zamieszkania w miejscu niewyznaczonym art. 92§1 KW.

Podczas czynności kontrolnych sprawdzono wpisy dokonane w 2 bloczkach mandatów karnych:

- a) bloczek mandatów karnych o numerach CW 0000551 do 0000560,
- b) bloczek mandatów karnych o numerach CW 0000571 do 0000580 gdzie znajdował się wymieniony już wyżej mandat karny w wysokości 100 złotych nr CW 0000571 nałożony na kierującego Ireneusza J. za postój w strefie zamieszkania w miejscu niewyznaczonym art. 92§1 KW.

W tym przypadku właściwa kwalifikacja winna być z art. 97 KW, gdyż postój w strefie zamieszkania zabroniony jest na podstawie art. 49 pkt 2 Ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku *Prawo o ruchu drogowym* (Dz. U. z 2017 roku poz. 777).

Podczas czynności kontrolnych sprawdzono również **Rejestr ewidencji kart Prd5/1**.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 9 maja 2012 roku w sprawie postępowania z kierowcami naruszającymi przepisy ruchu drogowego, strażnicy po zakończeniu sprawy poprzez nałożenie grzywny w drodze mandatu karnego lub zakończeniu czynności wyjaśniających i skierowaniu wniosku o ukaranie do sądu sporządzają karty Prd5/1. Sporządzone karty Prd5/1 wpisywane są do wymienionego rejestru i przekazywane do Komendy Powiatowej Policji w Czarnkowie.

Podczas wykonywanych czynności w Straży Miejskiej w Trzciance sprawdzenie prawidłowości nałożonych mandatów karnych w 2016 roku było niemożliwe z uwagi na fakt że strażnicy w 2016 roku nie prowadzili notatników służbowych, a bloczki mandatów karnych pobierają i zdają w urzędzie miejskim. Natomiast jak wspomniano już wyżej, rejestr nałożonych mandatów karnych nie zawierał informacji co do faktycznych wykroczeń popełnianych przez kierujących pojazdami.

6. Stwierdzone uchybienia:

W toku przeprowadzonej kontroli stwierdzono uchybienia i nieprawidłowości, szczegółowo omówione w treści niniejszego protokołu, a w związku z ujawnieniem których zaleca się w szczególności:

- 1. Odnotowywanie w notatnikach służbowych informacji, o których mowa w przepisie §6 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2009 roku w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności, albowiem w 2016 roku notatniki w ogóle nie były prowadzone, natomiast w roku 2016 w notatnikach służbowych nie były wpisywane niezbędne w tym zakresie dane.
- 2. Uzupełnienie lub realizację, zgodnie z uprawnieniami wynikającymi z art. 17 §3 k.p.w. i ustawy o strażach gminnych, w trybie art. 54 k.p.w. czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia, ujawnionych w związku z zakresem swojego działania, albowiem z prowadzonej, wybiórczo sprawdzonej dokumentacji nie wynika ich prawidłowy sposób realizacji.

3. Nakładanie grzywien w drodze mandatów karnych za wykroczenia, w trybie i na zasadach określonych w obowiązujących przepisach prawnych, albowiem ujawniono przypadki naruszenia tych zasad.
4. W zakresie środków przymusu bezpośredniego zgodnie z przepisami Rozporządzenia MSW z dnia 11 czerwca 2014 roku w sprawie sposobu przechowywania i ewidencjonowania środków przymusu bezpośredniego przez strażników gminnych (miejskich) (Dz. U. poz. 777) – założyć i prowadzić właściwe ewidencje. Ponadto wyposażyć strażników w zdatne do użytku chemiczne środki obezwładniające w postaci ręcznych miotaczy substancji obezwładniających.

Protokół sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach.

Protokół kontroli doręczono kierownikowi podmiotu kontrolowanego w dniu

12.10.2017 Komendant S14 w Trzciance

Mariusz Rozpiłch

Uwagi:

Nde by T

EKSPERT
WYDZIAŁU PREWENCJI
KWP w Poznaniu

kom. Anna Chmiel

10.10.2017

data i podpis kontrolującego:

KOMENDANT
STRAŻY MIEJSKIEJ
Mariusz Rozpiłch

KOMENDANT WOJEWÓDZKI POLICJI
z up. w czynniki
ZASTĘPCA KOMENDANTA
WOJEWÓDZKIEGO POLICJI
w Poznaniu
p.o.
na. insp. Rafał Pawłowski

12. 10. 2017

data i podpis
kierownika podmiotu kontrolowanej
(lub osoby przez niego upoważnionej)

SPECJALISTA
WYDZIAŁU RUCHU DROGOWEGO
KWP w Poznaniu

asp. szt. Grzegorz Przybył

Wyk. w 3 egz.

- Egz. Nr 1 – Komendant Straży Miejskiej w Trzciance;
Egz. Nr 2 – Komendant Wojewódzki Policji w Poznaniu;
Egz. Nr 3 – Wojewoda Wielkopolski.